

van de zichtbare, gelostuende. Hetzelfde heeft Da. Doekes, een exegēt van erkende bekwaamheid, nadrukkelijk gezegd in De Wachter van 21 Sept. l.l. Dit alles bewijst natuurlijk niet, dat ik gelijk heb, maar wel, dat mijn opvatting toch niet waard is om zonder nader onderzoek uwerzijds afgemaakt te worden. Gaarne zal ik, indien U de noodige plaatsruimte daarvoor beschikbaar wilt stellen, de gronden uiteenzetten — met vergelyking ook van den Franschen text van 1561 —, waarop de in mijn graven gegeven uitlegging berust. Thans alleen dit: tegenover uw niet oonaanvechtbaar bewijs met het onderjende staat een rechtstreeksch bewijs uit een zinsnede van art. 27, waar tot nog toe niemand, voorzover ik weet, op gewezen heeft. Nu wil ik gaarne erkennen, dat ik niet gedacht heb aan de mogelijkheid, dat onze Geref. vadersen last van mijn graven zouden hebben; ik dacht meer aan de Gereformeerden van nu. In De Rotterdammer van 13 Aug. l.l. schreef ik reeds, dat de gedachte aan de noodzakelijkheid van een graven bij mij versterkt was, doordat men van Hervormde zijde meermalen toevoegde: „De Geref. Kerk moet maar blijven bij de belijdenis, dat zij de eenige ware Kerk is: dat is het cement, dat haar bijeenhoudt“. In het Avondblad C. van de Nieuwe Rotterdammer van 25 Sept. l.l. werd met een soort van welgevallen aangehaald, wat Da. Doekes in bovengenoemd No. van De Wachter schreef. Daaruit zou voldoende blijken, „dat er tusschen de onverschillige orthodoxe in Protestantisch gewaad en de Roomsche-Katholieke opvatting in dit opzicht geen verschil in beginsel bestaat“.

Als tegenwicht daartegen besloot ik mijn graven ook naar de N. Rot. te zenden, vooral toen ik een citaat van Dr. A. Kuyper Sr. (De Gemeene Graue, III, blz. 229, 230) had gevonden, dat in hoofdzake hetzelfde zegt, en dus als opmerking van de opvatting der Gereformeerden van nu wel opweegt tegen het citaat van den redacteur van De Wachter. Tot mijn spijt heb ik mijn doel misschien bij sommige lezers van de N. Rot. gemist, doordat het citaat van Dr. A. K. Sr. onschonkbaar tegelijk ingezonden, eerst een week later opgenomen is. Daardoor kan het huij aandacht ontgaan zijn, en zoo kan ik me nu twijfel aan mijn eerst ook eenigszins begripen. Maar waarom is De Heraut, na herhaald verzoek mijnerzijds, tot nog toe in gebreke gebleven dat citaat van Dr. A. K. Sr. met een enkel woord te noemen, laat staan het op te nemen, zoals ik het heb ingezonden? Dat getuigt m. i. niet van kracht.

Ook ben ik verder van mijn doel afgeraakt, doordat U, die het in het materieel (wat de opvatting omtrent de Kerk betreft) met mij eens zijt, over het formeele (de uitlegging van de Belijdenis) me zoo scherp aanvalt, en publicatie op richtlijn reeds bevestigend acht; en dat, terwijl U er overigens nog onlangs voor gepleit hebt, dat ook op kerkelijk gebied de publieke zaak publiek besproken moet worden. Door bloote vermelding toch van een graven op de agenda van een Classis of Synode wordt geen publieke opinie van de leden onzer Kerken gevormd, en die behoort in zake de Belijdenis toch mee te spreken bij de eindbeslissing. Nu moet men, en niet alleen in de kringen, die ons maar zijns, wel denken, dat er onder ons nog groot al te veel zijn, die meer of minder bewust uitgaan van de onderstelling, dat de zaligheid als regel beperkt is tot den kring der Geref. Kerken, en dat U het opgevoel van kerkelijke vredespolitiek mijn graven een knuppel in het hoenderhok acht, en den vrede zoekt te bewaren ten koste van de waarheid in het belijden.

U zou onze Kerken m. i. een dienst doen, en mij zeker een genoegen, wanneer U aan die onderstelling den grond wilt ontnemen door een wijze van behandeling, die meer overeenkomt met het formeele karakter, dat het geschiedpunt voor U heeft.

Onder dank voor de verleende plaatsruimte Met hoogachtung,
Uw dienstw.
C. M. BUIZER.

Hoewel Dr. C. M. Buizer wat veel van onze plaatsruimte vraagt, willen we hem toch de gelegenheid niet onthouden, om zich te verdedigen. Ons antwoord zullen we een volgend maal geven.
K.

Gereformeerde Gezindheid

Gereformeerde Kerken.

BEROEFEN: Werkendam (A), C. J. Wielenga, te Haezenwoude. — Donkerbroek, D. Prins, te Oudega (Sm.).

AANKOMEN: Donsburg, J. L. Jaspers, te Beekbergen. — Oudekerk a/d. Amstel, J. C. Dagevos, te Oosterend op Texel.

BEDANKT: Bandwijk en Heteren, J. C. Dagevos, te Oosterend op Texel.

Da. K. O. Knottnerus, rust.-pred. te Zuidbroek (Gr.), meldt den Kerken, dat hij zich beschikbaar houdt om in samenkomsten der gemeente op te treden.

De Kerkeraad der Geref. Kerk van Lexmond verzocht alle brieven enz., die hem worden toegezonden, te zenden aan het adres van: G. P. Scherpeneel, scriba van den Kerkeraad der Geref. Kerk te Lexmond.

Als Redactie der Groninger Kerkhede (uitgave van de Firma Jan Haas te Groningen) zijn opgetreden de heeren Da. N. Y. van Goor en Da. J. J. Miedema, predikanten te Groningen.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEFEN: Vroonwoude (toez.), P. de Borst, te Blitterswijk (L.). — Blaauwkapel, Hagstein (toez.) en Moerapelle, S. C. Groenewald, cand. te Garderen. — Papendrecht, L. van Mastrijt, te Vlaardingen. — Boven-Smilde (vac.-Ds. Barger) (toez.), W. J. van Elden, te Zosmond (Bet.). — Hooger-Smilde (vac.-Ds. Karf Jr.) (toez.), H. W. M. Buijck Jr., cand. te Menaldum.

AANKOMEN: Benschop, I. Kievit, te Garderen. — Wilsom (bij Kampen), S. C. Groenewald, cand. te Garderen. — Leiden (vac.-Ds. W. Briet), Dr. Th. L. Huijema, te Hoogmade. — Hoogveen, Groot-Ammer, en Montfoort, I. Kievit, te Garderen. — Oud-Beijerland (2e predikantspl.), J. Gossinga, te Utrecht. — Goudere, J. Ronge, te Hoog-Bloklund. — Melis- en Marienkerke (Waldchen), Jac. Poort, cand. te Harlingen. — Maas-aluis (vac.-S. Kaima), P. G. de Velt-Moedaght, te Schipplund.

De abonnements-kwitantien over het eerste kwartaal 1918, dat 1 Januari l.l. aanving, zullen in den loop dezer maand worden aangeboden.

Onzen abonné's, die ons steeds zoo getrouw hun postwissel zenden, verzoeken wij beleefd ons thans te willen doen toekomen de abonnementsgelden over bedoeld kwartaal, ten bedrage van f 1.20, aan het adres van:

De Administratie van „De Heraut“, Amsterdam.

De abonnementsprijs van De Heraut is f 1.20 per kwartaal. Na ontvangst van den postwissel wordt den afnemer daarvan bericht gezonden.

DE ADMINISTRATIE.

Amsterdam, Jan. 1918.

Advertentiën.

D. V. hopen onze geliefde Broeder en Zuster

PIETER KASTELEIJN

en

JOHANNA SWENNEN

Vrijdag 18 Januari a.s. huw.

25-jarige Echtevereeniging te herdenken.

Utrecht, J. KASTELEIJN.

Vlaardingen, M. A. P. SWENNEN.

Zest, 1918. Molenweg 20.

Heden ontsiep, in volle vertekerdheid des geloofs, onze geliefde mede-opzener: ARIE VAN NOORLOOS, in den ouderdom van 70 jaar.

Vele jaren heeft hij, eerst als diaken en daarna als ouderling, met liefde en toewijding de Kerk des Heeren alhier gediend. Dankbaar gedenken we, wat God ons in hem geschonken had.

Trooste de Heere zijne bedroefde familie. Namens den kerkeraad:

H. DE BRUIJN, voorzitter.

W. H. VAN HELDEN, scriba.

Nieuwendijk (N.-B.), 2 Januari 1918.

Heden overleed in zijn Heere en Heiland onze trouwe en algemeen beminde broeder en ambgenoot.

DIRK KAARS,

Ouderling der Geref. Kerk van Monnikendam, in de kracht zijns levens, (57 jaar oud) weggerukt uit zijn gezin, laat hij ook in onze kleine gemeente een groote ledige plaats achter.

Namens den kerkeraad:

J. G. UBBINK, P. D. M.

J. ZEELTE, scriba.

Monnikendam, 9 Jan. 1918.

L. G. WEISZ & Co., Commissionairs in Effecten, Keizersgracht No. 166, AMSTERDAM.

SIMOONS & Co., Commissionairs in Effecten. Amsterdam. Gravenstraat 4, BAARN, Schoolstraat 55.

UITGAVE VAN J. B. WOLTERS GRONINGEN DEN HAAG

TEKST EN UITLEG. Praktische verklaring van het Nieuwe Testament DOOR

Prof. Dr. A. VAN VELDHUIZEN. Met medewerking van Prof. Dr. J. A. G. VAN LEEUW N. Prof. Dr. H. M. VAN NEE, Prof. Dr. J. W. PONT, Dr. J. WILLEMZE en Prof. Dr. J. DE ZWAAN. Compleet in 10 deelen. Prijs, gebonden per deel f 1.80 Bij inkoop f 1.50

Zoo juist verschenen: Paulus' brieven aan de Korinthiërs, door Dr. A. VAN VELDHUIZEN. Hoogleraar vanwege de Ned. Herv. Kerk aan de Rijk-Universiteit te Groningen.

Vraeger verschenen: HET EVANGELIE VAN MARKUS door Dr. A. VAN VELDHUIZEN

HET EVANGELIE VAN MATTHEUS door Dr. J. A. G. VAN LEEUWEN, Hoogleraar aan de Rijk-Universiteit te Utrecht.

PAULUS EN ZIJN BRIEF AAN DE ROMEINEN door Dr. A. VAN VELDHUIZEN.

HET EVANGELIE VAN LUCAS door Dr. J. DE ZWAAN, Hoogleraar aan de Rijk-Universiteit te Groningen.

UITGAVE VAN J. B. WOLTERS GRONINGEN DEN HAAG

Mr. GROSHEIDE ACCOUNTANT (INSTITUUTSLID) AMSTERDAM (SINGEL 303, T. 1233 N.)

Zending onder de Joden van de Gereformeerde Kerken in Nederland.

Verantwoording van 9 December 1917 tot 6 Januari 1918.

Collecten of bijdragen: Leiderdorp f 30.15, Maasdiijk f 12.90, Vlaardingen A f 10, Winsschen f 50.76, N. N. Appingedam f 3.50, Naarden f 12.29, Mulderberg f 2.55, Aalsmeer f 11, Uithoorn f 2.58, Bussum f 48.60, Muiden f 2, Watergraafsmeer f 25, R. te Amsterdam (Zuid) f 1, N. N. Amsterdam (Zuid) f 1, Lisse f 5, Marken f 8.67, Joure f 24.47, Nieuw-Weerd f 22.17, Noord-Scharwoude f 5, J. de Vries, Groningen f 1.12½ (225 halve centen).

Da. J. J. MIEDEMA, Deputaat-Quaestor.

Groningen, 7 Jan. 1918.

VERSCHEENEN: No. 3-4 dubbelnummer.

„Ons Arsenaal“ „DARBISTEN“ door Dr. K. SCHILDER, Vlaardingen.

Prijs f 0.60. De geheele Serie 10 Nos. f 2.50 Zie de recensies.

Uitgave van J. B. v. d. BRINK & Co. - ZUTPHEN.

GANZEVOORT'S Orgelhandel Diezerstraat 116, Zwolle.

Zeer groote keuze. Vraagt s. v. p. ons Standard Orgel.

Hoerlijke muzik. - Prachtige kasten.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen: Voor de Vereeniging:

Aan Contributien:

Door den heer J. P. Zegers te Lisse f 19.50; door Da. J. Brouwer uit Leimuiden f 27.50, uit Oude Wetering f 41.—, uit Nieuwe Wetering f 16.50, uit Rijnwaterwoude f 5.—, uit Woubrugge f 17.—, samen f 107.—; door den heer A. den Beste uit Ameide f 2.—, uit Hoogbloklund f 2.—, uit Hoornaar f 4.—, uit Meerkerk f 39.—, uit Nieuwland f 1.50, uit Noordeloos f 7.50, uit Ootland f 24.—, samen f 71.—; van den heer A. M. te A. f 25.—; door Da. S. van der Wal uit Minnertsga f 13.—, uit Tjunnma f 33.25; door Da. N. H. Boukema te Neele f 25.—; door den heer B. van Noort uit Kalenkeut f 2.—, uit Steenwijk f 57.50, samen f 59.50; door den heer G. Kuyper te Vrijhoeve Capelle f 5.50; door den heer W. van der Mark uit de Lier f 156.75, uit Wateringen f 24.50, samen f 181.25; door den heer A. Guldemond te Boskoop f 38.—; door den heer C. Schuurman Czn. te Andijk f 60.—; door den heer J. W. Gumbert te Kampen f 25.—; van Da. H. te H. f 25.—.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit)

Van de Gereformeerde Kerk te Schoonhoven en Willige Langerak f 29.17½; te Spijkensisse f 5.40; te Zuidland f 16.—; te Zwartewal f 3.58; te Oolgensplaat f 5.11; te Nieuw Amsterdam f 18.55; te N. Dordrecht f 23.13; te Emmen f 13.51; te Gees f 12.52; te Koovorden f 12.37; te Schoonebeek f 22.89; te Schoonoord f 7.45; te Sleen f 4.—; te Zwellon f 8.80.

Voor de Medische Faculteit:

Door Da. S. v. d. Wal te Minnertsga f 0.50; door den heer B. van Noort te Steenwijk f 1.—; door den heer W. van der Mark uit de Lier f 10.—, uit Wateringen f 5.50, samen f 15.50.

Voor het Studenten Studiefonds:

A deposito ontvangen door Dr. G. Ch. Aalder te Ermelo f 12.50.

H. W. VAN MARLE Jr., Penningmeester, Amsterdam, Keizersgracht 162.

WED. JOHs. ALBERTS, Tabak- en Sigarenmagazijn „BILDERDIJK“, Bilderdijkstraat 5, - Amsterdam. Ruime sortering van goede merken in elken prijs. ZONDAGS GESLOTEN.

De Heraut VOOR DE Gereformeerde Kerken in Nederland. Bureau: N. Z. VOORBURGWAL 58-60, Amsterdam.

ADVERTENTIE-PRIJS: van 1-6 regels f 1.20 iedere regel meer f 0.20

CONTRACTEN: Bij contract voor het verbruik binnen één jaar van minstens:

500 regels 16 cents per regel

1000 „ 14 „ „

2000 „ 12 „ „

De Groninger Brandwaarborg - Maatschappij. HOOFDKANTOOR GRONINGEN, O. Boteringestraat 72.

Speciale afdeeling voor H.H. Predikanten en Onderwijzers, voor Kerken en Scholen, alsmede voor leden van „Patrimonium“.

Geen zwakte, ziekte of pijn kan blijven bestaan, indien slechts het goede geneesmiddel wordt aangewend.

Als gij U afgemat gevoelt en lijdt aan voortdurende vermoeidheid, vermagering, bloedarmoede of verlies van krachten, gebruik dan bijtijds

Mijnhardt's Levetoegen. Dit is een zeker geneesmiddel. Sterkt lichaam en zenuwen. — Bussum f 1.75, 4.25, 8.75

Hoofdpijn Gebruik Mijnhardt's Hoofdpijntabletten Per koker 45 ct.

Beginnende Hoest en verkoudheid. Neem Anga-bonbons. Doos 30 en 60 ct.

Verouderde hoest, alsmede kinkhoest en slijmhoest bij kinderen. Gebruik dan ANGA-SIROOP.

Rheumatiek, licht, spier- en gewrichtspijn, pijn in de ledematen, influenza, aan- gezichts- en kiespijn. Gebruik SANAPERIN-tabletten. Per koker 60 ct., 3 k. f 1.70.

Keelpijn, ontstoken keel, opgezette amandelen, pijn bij het slikken. Neem Mijnhardt's GLORIN-tabletten. Per koker 40 ct., 3 d. f 1.10.

Maagzuur, Maagpijn, Maagwater, oprisping, geen eetlust, alichte spijsvertering. Mijnhardt's Maagtabletten. Per koker 40 ct., 3 k. f 1.65.

Gal en slijm worden verward door Mijnhardt's Laxer-tabletten. Deze tabletten zijn bloedzuiverend, regelen den stoelgang. Per doos 35 ct., 3 d. f 1.—.

Enersan-tabletten Bloedvormende licht verteerbare staaltab., tevens eetlustopwekkend. Per koker f 1.— 3 k. f 2.85.

Overspanning, Zenuwachtigheid, slapeloosheid, onrust, jeugdaardheid, Examenvrees. Mijnhardt's Zenuwtabletten. Per koker 60 ct., 3 k. f 1.70.

Wormen, bij kinderen en volwassenen. Neem Entan-wormbonbons. Per doos 30 ct., 3 d. f 85 ct.

Winterhanden en wintervoeten, ruwe huid, barsten, kloven en springende lippen. Gebruik PUROL.

Let bij koop op den naam van den fabrikant: A. MIJNHARDT, Pharmaci, Fabrick ZEIST. Bij Apotheken en alle Drogisten.

TRAKTATEN.

Vanwege „Filippus“ is bij den uitgever P. MOBACH te Breda verschenen:

Socialisme en Chr. Religie DOOR Da. G. WISSE.

16 Bladz. — 5 Cts.

Door den Hoofdredacteur van De Standaard in een afzonderlijk artikel zeer aanbevolen.

Eischt de naam ELKA op Uw Horloge

Het is een waarborg.

ELKA WATCH

Kalverstraat 206, Amsterdam.

Zichtzendingen door 't geheele Rijk.

Evangelisatiearbeid van de Ger. Kerken in Noord-Brabant en Limburg.

Met hartelijken dank ontvangen in de maand December:

Geref. Kerk Sauwerd f 10; id. Helenaveen (N.-B.) f 2; id. Velsen f 5.42; id. Scharnegoutum f 5; id. Anjum (Fr.) f 16; id. Edam f 2.50; id. Kampen f 10; id. Feyenoord f 10; id. St. Anna Parochie B f 5; id. Monaster f 5; id. Nieuw-leuzen (Ov.) f 1; id. Lioessens f 2; id. Oosthien f 5; id. Zeist f 18.06; id. Colijnsplaat f 2.50; id. Stedum f 2.50; id. Gouda f 2.50; id. Amsterdam f 20; id. coll. Overschie f 2; id. id. Baarland f 13.76; id. id. Lintten a/d. Dedemsvaart f 14.17; id. id. Delfshaven f 20.50; id. id. Breda f 22.71; id. id. Zevenbergen f 9.75; id. id. Eindhoven f 8.08½; id. id. Genderen f 29.25; id. id. 's Gravenmoer f 7.35; id. id. Helmond f 6.87; id. id. Heusden f 5; id. id. Helenaveen f 2.40; id. id. Heerlen f 4.87; id. id. Sprang f 10.32; id. id. Tilburg f 7.91½; id. id. Venlo f 12.07½; id. id. Veen f 2.65; id. id. Vrijhoeve Capelle f 8.60½; id. id. Saal Vollenhove f 4.80; id. id. Nieuw Lekkerland f 13; id. id. Randwijk f 1.50; id. id. Midwolda (Gr.) f 11; id. id. Charlois f 25.37; id. id. Heidenrath f 4; id. id. Heeg f 17; id. id. Duurswoude f 3.80; id. id. Tiel f 10.77; id. id. Zutphen f 167; halve coll. Kommerzijl f 10; id. id. Hollum (Amel.) f 2.75; gev. in de coll. Zwartsluis f 2.50; id. id. te Zwartsluis, voor kerkb. Maasticht f 6; J. J. Kampen, Mildam f 3; Dames Koster, Boven Smilde f 1; Zendingen-comm. Geref. Kerk Houwerzijl f 10; id. Bussum f 40; id. Bolsward f 5; id. Hoogkerk (Gr.) f 6; id. Nieuwduard f 20; id. Oud-Nieuwe Bildt f 2.50; id. Oosterbeek f 18; id. Maasland f 7.50; Zendingenver. Veensterwoudsterwal f 10.

Busjes.

Mej. A. Wilschut, Heerjansdam f 13.60; Kinderen Chr. School Genderen (N. Br.) f 10.34, R.f. vorige verantw. Waddingsveen niet f 1 maar f 2.50 ontv.

Bij de intrede van 1918 onzen arbeid weer dringend aanbevelend.

Namens Deputaten, P. NOMES, te Penn. L. J. SCHALEKAMP, te Penn.

Fijnhart, Klunder, Jan. 1918.

Drukkerij Holland. N. Z. Voorburgwal 58-60.

(De nieuw ingerichte Drukkerij van het Dagblad „De Standaard“, het Weekblad „De Heraut“ en andere periodieken)

Visite en Verlofingskaarten Circuliers - Programma's Convocatie - Bestekken Aandelen - Obligatiën en alle andere drukwerken.

Uitvoering vlog en net. Proefrekening bijlijk.

BOAZ-SPAARBANK

AMSTERDAM. Hoofdkantoor: HEERENGRACHT 139. Bijkantoor: BLOEMGRACHT 104.

Rentevergoeding 2.88 % met winstaandeel.

Lezers van Dag- en Weekbladen

IN DE Spoorwegwagens

werpt Uwe Couranten, na ze gelezen te hebben, in de bussen voor de Ziekenhuizen op de Perrons van de Spoorwegstations aanwezig; daarmede verricht gij een nuttig werk.

Laat ze vooral niet in den wagen liggen.